

Algemeen

Elke eerste zondag van de maand gaat deze Nieuwsbrief naar een groot aantal griffiers, adjunct-griffiers en andere medewerkers in en om raadsgriffies.

Doelstelling is om “iets juridisch” dat mij afgelopen maand het meest is opgevallen met de lezers te delen, en er waar mogelijk leermomenten uit te halen.

Dit alles om zoveel mogelijk gemeenteraden support te bieden bij het juridisch optimaliseren van hun besluitvormingsprocessen en andere werkzaamheden.

Thema voor deze Nieuwsbrief is: het bindend advies van de raad.

Inwerken

Inmiddels zijn de op 16 maart gekozen raadsleden begonnen met het uitoefenen van hun democratisch gelegitimeerde ambt. Volle agenda's, griffies maken overuren.

Raadsleden zien hun collega-raadsleden bijkans vaker dan hun huisgenoten. Want ja, je bent raadslid en o ja er is overdag een werkring.

Het inwerken als raadslid moet worden ingepast in een ambitieuze vergaderagenda. Ga er maar aanstaan.

Er komt heel veel over die (nieuwe) raadsleden heen, de metafoor van de bomen en het bos is hier zeker op zijn plaats.

De begroting en P&C-cyclus komt voorbij, een avondje integriteit is onmisbaar en er is ook nog een Omgevingswet die staat te trappelen om in werking te treden.

Omgevingswet

Als het goed is zal dat over exact 8 maanden het geval zijn. Wat ontbreekt is de handtekening van minister Hugo onder het Koninklijk Besluit dat de inwerkingtreding regelt. Hij heeft hier een waarachtige belofte aan gekoppeld, nu alleen nog even waarmaken.

Goed die Omgevingswet dus.

We nemen afscheid van een aantal wetten zoals de Wet ruimtelijke ordening en de Wabo. Nog niet helemaal, want de in te trekken omgevingswetten behouden hun werking na 1 januari voor procedures die ervoor in gang zijn gezet.

Op termijn zwaaien onze gemeenteraden dus de bekende rechtsfiguren bestemmingsplan en verklaring van geen bedenkingen (vvgb) uit.

Het omgevingsplan is van de raad en heeft de toekomst. Het college gaat over de vergunningen, behoudens de gevallen die op de lijst staan die de raad heeft samengesteld onder het kopje “bindend advies gemeenteraad”.

Niet vrijblijvend

Waar de Wabo de verklaring van geen bedenkingen op het bordje van de gemeenteraad legde, komt de Omgevingswet met het door de raad te geven bindend advies aan het college.

Daarvan is sprake als er een omgevingsvergunning is gevraagd voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit die is opgenomen op de lijst die de raad op basis van artikel 16.15a onder b. 1^e Omgevingswet heeft vastgesteld.

In die gevallen kan het college niet om de raad heen.

Van vrijblijvendheid is dus geen sprake. Noch aan de kant van het college noch aan de kant van de raad.

Als het bindend advies van de raad negatief luidt, kan het college niet anders dan de aangevraagde *omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit* (idd een hele mond vol!) weigeren.

Aan de andere kant is het ook weer niet zo dat de raad bepaald lichtzinnig tot dat negatieve advies mag komen. Met simpele optelsom van de voor- en tegenstemmers in de gemeenteraad kan niet worden volstaan.

Toetsingskader gemeenteraad

In het Wabotijdperk worstelde menig gemeenteraad met een door het college gevraagde vvgb voor een zogeheten “projectafwijkingsbesluit”. Dat is een omgevingsvergunning die het bestemmingsplan weliswaar niet toestaat maar niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening .

Een vvgb heft die strijd op, maar kan door de raad worden geweigerd “in het belang van een goede ruimtelijke ordening”. Zo’n besluit tot weigering van een vvgb vergt een zorgvuldig onderzoek, belangenafweging en deugdelijke motivering. En daarvoor is de raad voor de volle 100% verantwoordelijk.

Die verantwoordelijkheid wordt niet anders onder de Omgevingswet bij het bindend advies. Het toetsingskader heet dan “een evenwichtige toedeling van functies aan locaties”.

Raad als bestuursorgaan

Het afwegen van belangen en komen tot een deugdelijke motivering verricht de raad in zijn hoedanigheid van bestuursorgaan in de zin van de Awb. Een bestuursorgaan verricht zijn werkzaamheden nagenoeg buiten de wereld van de politiek en geheel binnen de wereld van de rechtsstaat. Met een bestuursrechter aan de horizon.

Het Wabotijdperk heeft geleerd dat gemeenteraden worstelen met hun rol van bestuursorgaan, maar ook dat het college de raad daar onvoldoende c.q. helemaal niet op attendeert.

Zijn griffiers er voldoende mee bekend, en wordt vanuit de griffie tijdig een signaal afgegeven dat de raad als bestuursorgaan niet kan volstaan met het optellen van de stemmen “voor” en “tegen”?

Nogmaals: inwerken

Vanaf deze plaats geef ik in overweging om in het inwerkprogramma voor onze gemeenteraden (alsnog) plek in te ruimen voor het doen landen van het besef, begrip en inzicht wat het voor een raadslid betekent dat je deel uitmaakt van een bestuursorgaan.

En wat dit doet met een raadslid en gemeenteraad als er een bindend advies moet worden gegeven in een omgevingsplanactiviteit die maatschappelijk of anderszins omstreden is.

Ook hier geldt: voorkomen is beter dan genezen.